

de presupuestos correspondiente al ejercicio presupuestario inmediatamente posterior a la entrada en vigor de la presente ley.

Palacio del Parlament, 14 de enero de 2025

Joan Garriga Doménech, portavoz; Sergio Macián de Greef, portavoz adjunto; Mónica Lora Cisquer, diputada, GP VOX

Proposició de llei de mesures urgents de protecció de la seguretat climàtica

202-00027/15

PRESENTACIÓ: GP CUP-DT

Reg. 19358 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 28.01.2025

A la Mesa del Parlament

Laia Estrada Cañón, presidenta, Dani Cornellà Detrell, portaveu, Maria Pilar Castillejo Medina, diputada, Laura Fernández Vega, diputada del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, d'acord amb el que estableixen els articles 111.b i 112 del Reglament del Parlament, presenten la proposició de llei següent:

Proposició de llei de mesures urgents de protecció de la seguretat climàtica

Exposició de motius

La protecció de la salut, la seguretat i la vida en general són drets reconeguts a la Declaració dels Drets Humans de les Nacions Unides. Amb el Protocol de Kyoto del 1998 i l'Acord de París del 2015 es va instaurar un nou dret de protecció climàtica per a la humanitat que requereix ser observat i garantit. La Carta de drets fonamentals de la Unió Europea, la Constitució espanyola i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya reconeixen també el dret de tot ciutadà i ciutadana no solament a la salut, la seguretat i la vida sinó també a gaudir d'un ambient de qualitat, digne.

La degradació ràpida del règim climàtic que ha conegut històricament la humanitat posa en situació d'emergència aquests drets - individuals i col·lectius alhora - a protegir perquè amenaça la qualitat de vida, els fonaments de l'economia i la mateixa supervivència comunitària de Catalunya en un termini de poques dècades. Garantir la protecció de la nostra societat comporta l'assumpció de la part de responsabilitat que ens pertoca com a país en la resolució de la crisi climàtica global. Això implica un deure de compromís actiu i urgent dels Poders Públics per tal d'assolir la màxima efectivitat. D'acord amb les previsions científiques, cal endegar amb rapidesa un conjunt de mesures per capgirar les prioritats institucionals, socials i econòmiques. Actuar amb urgència en favor de garantir un règim climàtic segur a la Catalunya d'avui i de les generacions futures en consonància amb els nivells d'exigència mundials és clau per sostenir aquest bé comú essencial per a la vida.

L'any 2024 és el primer any complet on el Planeta ha patit temperatures mitjanes per sobre d'un grau i mig respecte a les del principi de l'era industrial. No superar aquest augment de +1,5°C a finals d'aquest segle a fi de mantenir un clima favorable a la pervivència de la vida humana sobre la Terra va ser el gran objectiu fixat a l'Acord de París de la COP21 de desembre del 2015. En nou anys ja l'hem superat de manera ocasional i la ciència avisa que queden a penes cinc anys (fins al 2030) perquè aquest increment tan perillós per a la vida al Planeta tal com l'hem conegut com a humanitat sigui irreversible. Encara més, la Terra podria assolir la barrera d'escalfament de +2°C de mitjana ben aviat, cap al 2050. Segons el programa ambiental de Nacions Unides, al final del segle XXI, en l'escenari de continuar produint

i consumint com fins ara, la crisi climàtica podria portar, a temperatures mitjanes de +3,1°C arreu. La humanitat actual, la de l'Holocè dels passats dotze mil anys, mai no ha viscut amb una temperatura tan càlida. De fet, en tot el Quaternari (2,6 milions d'anys) mai no s'han superat els +2°C respecte als nivells preindustrials.

L'any 2024 també ha estat una anyada rècord en la crema de combustibles fòssils i en desforestació i, per tant, de les emissions de gasos hivernacle (GEH). Mai no s'havia cremat tant petroli, carbó i gas com ara, gairebé un 50% més que el 1990. De fet, malgrat les campanyes de rentada de cara verda de les grans empreses beneficiàries, més del 85% de l'energia que es produeix encara és d'origen fòssil. Com a resultat, la dada més rellevant, la de concentració de CO₂ a l'atmosfera en parts per milió, que no hauria de passar de 350 ppm per viure en un règim climàtic segur, va superar aquest nivell el 1988. El 2024 ja s'havia enlairat fins a 424 ppm, un excés del 20%.

Aquest risc de desestabilització climàtica no és uniforme arreu del Planeta. La Mediterrània on s'ubica Catalunya és un dels punts més vulnerables. El Sisè Informe de Situació (AR6) de l'IPCC de l'ONU palesa que la variació podria assolir fins a +8,75°C a l'estiu el 2100 de continuar mantenint les pautes de producció i consum actuals. Per a mitjan segle, els «Escenaris climàtics regionalitzats a Catalunya» (ES-CAT-2020) del Servei Meteorològic de Catalunya preveuen una mitjana d'augment de +3,5°C a tot el país amb un extrem de +4,0°C al Pirineu. Estacionalment, les variacions podrien assolir, de mitjana a tot Catalunya, per al 2050, +6,0°C a la tardor i +5,0°C a la primavera. En tots els escenaris previstos, les projeccions per a l'estiu mediterrani són d'un rang de temperatures un 40-50% més càlides que la mitjana planetària. És a dir, que a Catalunya en ple estiu podríem patir un mínim de +5°C a finals de segle. Un índex de com està canviant el règim climàtic el tenim en els successius rècords de temperatura de la mar Mediterrània, amb valors superiors als del Carib, els quals palesen una tropicalització de la franja litoral.

En aquesta dècada l'extrema vulnerabilitat de tota la Mediterrània és plena d'avisos. Als incendis i onades de calors mortífers que hem sofert arreu de la conca cal afegir-hi el cicló mediterrani patit a la costa oriental líbia el 2023. A casa nostra, hem sofert el cicló Glòria el 2020, una sequera de quaranta mesos fins a l'abril del 2024 i la recent DANA que ha devastat l'Horta Sud al País Valencià. Les onades de calor causen ja més de 1.000 morts a Catalunya cada estiu, un nivell sis vegades superior a la de les defuncions per accidents de trànsit durant tot l'any. La crisi climàtica significa escalfament, doncs, però també sequera i un fort increment del nombre i intensitat dels esdeveniments extrems.

El litoral, el Pirineu, el sòl fèrtil i la producció alimentària, la biodiversitat, el benestar urbà i rural, la salut d'amples capes de la població començant per la més precària, anciana o jove, corren un risc urgent. La societat catalana, especialment les institucions públiques que tenen el deure de vetllar per l'interès general, no poden continuar fent l'estructura com si no passés res. Malgrat l'Acord de París i l'obligació del Pacte 55 de la Unió Europea de reduir per al 2030 un 55% les emissions respecte de les del 1990, o l'existència de lleis com la 16/2017, catalana, o la 7/2021, espanyola, de canvi climàtic, Catalunya ha augmentat fins i tot d'un 10% les emissions letals per a la seguretat climàtica entre 1990 i 2024.

Tot i l'èmfasi posat a multiplicar l'electricitat d'origen renovable, la realitat és que les principals fonts d'emissions a casa nostra són unes altres i resten fora de cap mesura rellevant en protecció climàtica. Segons Climate Trace, amb dades del 2024, el transport representa més d'un terç del volum de GEH de Catalunya, la meitat de les quals responsabilitat directa del trànsit de cotxes i camions i la resta provenen de l'aviació i el transport marítim. És evident que el transport ferroviari és l'opció climàticament més eficient amb diferència respecte al transport rodat en cotxes (que, en cas de funcionar amb gasolina o dièsel, generen cinc cops més GEH per persona i km) i el transport aeri (set vegades més contaminants per km i viatjant que el tren).

En segon lloc, la indústria aporta més del 18% de les emissions. La climatització dels habitatges i serveis - electricitat exclosa - s'acosta al 14%. L'electricitat d'origen fòssil se situa al voltant del 10% mentre que les operacions de refinament de petroli i dièsel així com la petroquímica representen una quota de més del 7% del total. Finalment, són força rellevants les derivades del tractament de residus, també vorejant el 10%. L'agricultura i la ramaderia sumen, a parts iguals, poc més del 5% de les emissions. La manca de qualitat i d'actualització de les dades climàtiques subministrades per les institucions públiques així com l'esquifidesa de personal tècnic ambiental en les nostres Administracions no fa més que agreujar la vulnerabilitat de la població actual i de les generacions catalanes futures davant l'esfondrament del règim climàtic que hem conegut fins fa poc.

En conjunt, això porta a una petjada de carboni catalana oficial de 5,33 tones per càpita el 2024. A aquest càlcul cal afegir-hi les emissions externalitzades producte de la deslocalització de la producció i la importació de béns d'altres regions del món, especialment de l'Àsia oriental. Experts mundials situen la mitjana espanyola d'emissions externalitzades en un 54,23%. Per tant, la petjada climàtica actual de Catalunya és de prop d'11,85 tones per càpita. Són tres vegades i mitja més de la que ens podem permetre si volem mantenir l'escalfament a un màxim de +1,5°C per humà arreu del Planeta, és a dir, 2,2 tones per càpita. Per això, cal reconèixer la responsabilitat climàtica major del nostre país en el context internacional en la generació i no solament en les conseqüències de la crisi climàtica.

Com ha fet França, cal que Catalunya fixi una trajectòria d'escalfament de referència de +4°C per al 2100 per tal que totes les administracions, institucions, empreses i activitats puguin, al més aviat possible, adaptar les seves previsions a l'avenç de l'impacte de la crisi climàtica a casa nostra. És una qüestió de seny i de compromís amb la protecció de tota la ciutadania actual i la de les generacions futures així com de la resta d'espècies i ecosistemes amb qui compartim el territori. En el mateix sentit, s'hi preveu igualment la creació d'una Secretaria General de Planificació Ecològica adscrita a la Presidència de la Generalitat per tal que n'asseguri la coherència i eficàcia màximes.

La finalitat és no solament d'assegurar la protecció de la Catalunya actual sinó també el dret de les generacions futures a un clima segur. Primerament, Catalunya s'ha de comprometre activament amb la meta fixada a l'Acord de París de la COP21, que pretén que l'augment de la temperatura global no ultrapassi els 2°C a finals de segle respecte a 1850 (i, a ser possible, els +1,5°C). En segon lloc, el nostre país ha d'afavorir el compliment de l'Objectiu 55 de la UE, de caràcter jurídic vinculant, el qual s'adreça a aconseguir una reducció mínima del 55% dels GEH a tota la UE el 2030 en comparació al 1990.

Catalunya ha de dotar-se urgentment d'una estratègia de protecció de la seguretat climàtica que s'acobli als compromisos i necessitats mundials per tal que les futures generacions humanes i el conjunt de la vida al Planeta puguin gaudir d'un règim climàtic favorable. A tal fi, aquesta llei pretén promoure mesures urgents que facin de Catalunya un país compromès amb el benestar de la ciutadania d'avui i de demà així com amb els sistemes de vida naturals amenaçats per la crisi climàtica. Per això, amb aquest instrument es procura atorgar la prioritat a la planificació democràtica amb lideratge científic de l'horitzó de seguretat, a les actuacions en els sectors amb un nivell d'emissions més rellevants i a promoure la màxima protecció sanitària de la població més vulnerable. També s'hi garanteix el monitoratge públic i transparent de les dades fonamentals per avaluar l'eficàcia dels objectius de seguretat climàtica. I, finalment, s'hi crea un marc de participació democràtica ampla a fi que ajudi a accelerar els canvis necessaris en el nostre sistema de vida i consum per tal de mitigar i adaptar-nos de la millor manera possible i al més aviat que puguem al repte global de la seguretat climàtica.

Per tots aquests motius, el grup parlamentari de la CUP - Defensem la Terra presenta la següent

Proposició de llei de mesures urgents de protecció de la seguretat climàtica

Article 1. Objectius de la llei

Aquesta llei té com a finalitat primordial garantir que Catalunya pugui complir la seva quota de responsabilitat amb els seus compromisos climàtics mundials. Igualment, assegurant-ne la coherència, la llei present obliga el conjunt de nivells administratius a planificar i executar prioritàriament mesures urgents que han de permetre arribar al 2030 sense incrementar la petjada climàtica de sectors altament carbonitzats a causa de projectes d'expansió que resten pendents d'aprovació imminent. A tal fi, atorga la consideració d'interès general als criteris de precaució, d'atenció clau al coneixement de la comunitat científica, de participació ciutadana i de transparència en la supervisió dels avenços en seguretat climàtica a Catalunya.

Article 2. Establiment d'un Horitzó de planificació territorial a +4°C per a l'any 2100 per a totes les administracions públiques presents a Catalunya

Catalunya es dota d'una Trajectòria d'Escalfament de Referència per a l'Adaptació a la crisi climàtica (TERACAT). D'acord amb l'escenari tendencial previst per l'IPCC de l'ONU, aquest queda fixat a +4°C el 2100 respecte al 1850. La TERACAT ha de servir de referència per a totes les accions de mitigació i d'adaptació endegades a Catalunya. En concret, a fi que les seves disposicions no comprometin l'assoliment del màxim d'augment de temperatura previst a la TERACAT, serà responsabilitat de totes les Administracions presents a Catalunya revisar, com a mínim, per a la seva aprovació abans de finalitzar el 2026, els instruments de planificació i gestió següents:

- Plans d'infraestructures
- Plans de mobilitat terrestre, aèria i marítima
- Plans industrials i de residus
- Plans territorials i urbanístics
- Plans energètics
- Plans hidrològics i de prevenció de riscos d'inundabilitat
- Plans agraris i ramaders
- Plans turístics
- Plans d'habitatge
- Plans ambientals
- Tributació ambiental i climàtica
- Plans de protecció civil

Aquesta revisió estarà coordinada pel departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica, el qual arbitrarà mesures de suport tècnic amb personal expert en ciències ambientals, climatologia, hidrologia, geologia, agronomia i salut especialment per als ajuntaments i consells comarcals amb una població inferior als 40.000 habitants.

La planificació haurà de detallar objectius sectorialitzats en funció de la rellevància de la seva petjada climàtica. Igualment, evitarà al màxim la creació o expansió de zones de sacrifici en comarques rurals i de muntanya, on es repercuteixien els costos de producció i generació de GEH. La planificació farà corresponsables d'aquests els costos aquelles àrees del país amb major petjada climàtica.

Article 3. Plans especials de protecció del litoral i del Pirineu

El govern de la Generalitat presentarà sengles plans de protecció del litoral i del Pirineu d'acord amb la TERACAT, donada l'extrema vulnerabilitat d'aquests dos ecosistemes, d'una importància capital per al sector turístic, però també des del punt

de vista demogràfic al litoral. Tots dos plans hauran de contenir una actualització regionalitzada dels escenaris climàtics per a aquests biomes així com les previsions de protecció estratègiques - com a mínim - en els àmbits de:

A) En el cas del pla de protecció del Litoral:

- Línia de costa
- Infraestructures i vies de comunicació ferroviàries, portuàries i terrestres
- Inundabilitat
- Seguretat hídrica
- Sòls agrícoles i biodiversitat
- Reforma urbana en el primer quilòmetre vora mar edificat en cotes baixes
- Creixement de la superfície terrestre i marina protegida

B) Pel que fa al pla de protecció del Pirineu:

- Cota de neu
- Infraestructures i vies de comunicació ferroviàries i terrestres
- Seguretat hídrica
- Sòls agroromaders i biodiversitat, amb especial menció als boscos
- Reforma urbana en funció de l'adaptació a l'escalfament regional previst
- Creixement de la superfície natural protegida

Sense perjudici del recurs a altres especialitats científiques que es considerin necessàries, per a la redacció de tots dos plans el govern s'assegurarà la participació de la comunitat científica experta en climatologia, ciències ambientals, hidrologia, geologia, biologia i agroecologia. El govern designarà com a director o directora tècnica de cada un d'aquests plans a personalitats científiques de reconegut prestigi en alguna d'aquestes especialitats.

Els plans hauran de ser consultats i, a ser possible, consensuats amb els consells comarcals, les diputacions i els ajuntaments concernits, per bé que la responsabilitat de la seva aprovació inicial correspon exclusivament al govern de la Generalitat, com a representant executiu de tot el país. La seva aprovació definitiva requerirà el suport per majoria simple del Parlament de Catalunya.

Article 4. Primacia del transport ferroviari en l'increment i modernització de les infraestructures de transport

Es crea el Programa «TrenFuturCAT» que es fixa l'objectiu de connectar amb ferrocarril totes les capitals de comarca i poblacions de més de 20.000 habitants abans de 2033. El pla inclourà els criteris següents a fi d'ajudar a reequilibrar territorialment el país i a reduir-ne la vulnerabilitat climàtica:

- Afavorir l'accés ferroviari des del Pirineu i les terres de Ponent.
- Crear eixos ferroviaris de sud a nord sense passar obligatòriament per Barcelona ciutat.
- Augmentar el trànsit intermodal de mercaderies per tal que almenys el 25% es faci en tren en lloc del 4% actual.
- Augmentar les freqüències perquè almenys un 50% del transport interurbà entre les capitals de les diferents vegueries fora de l'àmbit de l'AMB cap al Barcelonès es pugui fer en tren en condicions dignes.
- Fomentar el desplegament de trens-tram de proximitat entre ciutats i viles mitjanes que pugui reduir de manera rellevant el trànsit de vehicles fòssils.

Els plans hauran de ser consultats i, a ser possible, consensuats amb els consells comarcals, les diputacions i els ajuntaments concernits, per bé que la responsabilitat de la seva aprovació inicial correspon exclusivament al govern de la Generalitat, com a representant executiu de tot el país. La seva aprovació definitiva requerirà el suport per majoria simple del Parlament de Catalunya.

Article 5. Prioritat de la rehabilitació energètica i el reverdiment urbà

Es modifiquen els següents articles de la Llei 11/2022, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles, per tal de minimitzar l'impacte de primer

nivell de les emissions en edificis d'habitatge i de serveis així com respondre a les necessitats de reverdiment del sistema urbà del país a fi que esdevingui més habitable i resilient.

L'article 2.b) passa a tenir el redactat següent: «Facilitar l'adaptació als efectes del canvi climàtic, per evitar que aquests tinguin un impacte diferenciats sobre la població més vulnerable atorgant prioritats a aquelles ciutats i viles que no arribin als 20 m² de zona verda per habitant i que tinguin una densitat de població superior a 600 habitants per km²».

L'article 6.1 passa a tenir el redactat següent: «La distribució anual del Fons de Recuperació Urbana, Ambiental i Social de Barris i Viles d'Atenció Especial ha de garantir que es doni resposta a les diferents problemàtiques i realitats territorials a les quals pretén fer front aquesta llei. En qualsevol cas, les actuacions en matèria de transició ecològica referides a rehabilitació energètica d'edificis i a reverdiment urbà representaran un mínim del 40% dels fons a adjudicar en cada convocatòria anual.»

L'article 6.2.b) passa a tenir el redactat següent: «La tipologia dels barris o les àrees urbanes, atorgant prioritats a aquelles ciutats i viles que no arribin als 20 m² de zona verda per habitant i que tinguin una densitat de població superior a 600 habitants per km². Així mateix, hi haurà dotacions específiques per als nuclis històrics degradats amb un alt nivell de protecció patrimonial, els polígons d'habitatges i les zones perifèriques resultants de processos d'urbanització marginal o poc regulada».

L'article 14.1 passa a tenir el redactat següent: «Les actuacions en l'àmbit de la transició ecològica posaran una atenció especial a les causes i efectes del canvi climàtic i al desplegament de la infraestructura verda urbana. Tindran prioritats les actuacions de rehabilitació energètica d'habitatges i serveis així com la de reverdiment urbà per combatre les onades de calor i la contaminació. També es poden incorporar en aquest àmbit actuacions relatives a diversos serveis ambientals, incloent-hi el d'aigua o el de residus, la mobilitat sostenible i assequible o la sobirania alimentària. Es fixa l'objectiu de disposar d'un arbre en bones condicions per habitant en totes les viles i ciutats indicades abans de finalitzar 2030».

Article 6. Promoció de l'agricultura de proximitat i el consum climàticament responsable

Es crea una quota d'un mínim del 10% de productes de proximitat en el conjunt de l'oferta alimentària de les grans superfícies i supermercats, per afavorir la sobirania alimentària, la pervivència de la pagesia així com la reducció de la petjada climàtica dels aliments.

Així mateix, i d'acord amb les previsions de l'article 56 de la Llei 16/2017 de canvi climàtic, es modifica la Llei 18/2017, de comerç, serveis i fires i s'hi incorporen els apartats següents:

«Article 2.f: Promoure el suport a l'agricultura i la ramaderia de proximitat com a contribució a la reducció de la petjada climàtica del país».

«Article 13.2: Les condicions per a l'exposició i la venda al públic de mercaderies en supermercats i grans superfícies hauran de delimitar de manera clara la zona de productes de proximitat (menys de 100 km) dels de la resta a fi que la clientela pugui conèixer la seva petjada climàtica».

El departament d'Empresa i Treball - en coordinació amb els d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació i el de Territori, Habitatge i Transició Ecològica - serà responsable que aquestes disposicions entrin en funcionament abans d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

Article 7. Creació del programa de Salut i Clima

Es modifica la Llei 18/2009, de Salut pública inserint un nou article 39, per la creació de l'Agència Catalana de Salut i Clima que ha d'abordar la multiplicació de riscos relacionats amb la crisi climàtica i de la manca de recerca i informació suficient sobre aquest àmbit de les polítiques de benestar:

«Article 39: L'Agència Catalana de Salut i Clima

1. Es crea l'Agència Catalana de Salut i Clima, que es configura com una àrea especialitzada de l'Agència de Salut Pública de Catalunya que actua amb plena independència tècnica, sota les directrius de la Secretaria de Salut Pública i amb l'estructura i els recursos humans i econòmics específics per complir els seus objectius.

2. L'Agència Catalana de Salut i Clima exerceix les competències d'avaluació, comunicació i recerca dels beneficis i els riscos per a la salut de les activitats industrials i econòmiques relacionades amb la crisi climàtica i d'assessorament sobre aquests beneficis i riscos. A tal efecte, treballarà juntament amb els organismes competents en matèria de seguretat en salut i clima d'àmbit estatal i europeu, i també de suport a la coordinació i la planificació de la gestió del risc en matèria de seguretat climàtica.

3. La detecció dels grups socials més vulnerables a la crisi climàtica i la seva protecció constituirà la prioritat de l'Agència Catalana de Salut i Clima. A tal fi, tindrà potestat per proposar a les diferents Administracions mesures de protecció urgents en casos d'emergència així com en el decurs de revisió dels instruments de planificació i gestió previstos en l'article 2. El departament de Salut garantirà que aquesta agència estigui en funcionament en un màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta llei.»

Article 8. Creació de la xarxa de reserves forestals de lliure dinàmica natural i finançament a través dels fons recaptats per l'impost sobre estades en establiments turístics

En aplicació de l'article 17.4 de la Llei 16/2017, de canvi climàtic, es crea la xarxa de reserves forestals destinades a la lliure dinàmica natural centrada en boscos madurs i d'alt valor natural.

Es modifica el decret 141/2017 pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre les estades en establiments turístics en els articles següents, amb paràgrafs addicionals, que queden redactats de la següent manera:

Art. 49.1.f): «El finançament de les xarxes d'espais naturals i de reserves forestals de lliure dinàmica natural i, en general, dels plans de gestió forestal i hídrica resilient i adaptada al canvi climàtic, orientada a millorar la connectivitat ecològica, l'estat de conservació dels hàbitats i la funcionalitat dels processos ecosistèmics».

Art. 46.6: «En qualsevol cas, la destinació finalista a què fa referència l'epígraf 1.f d'aquest article haurà de ser receptor d'un mínim del 10% del conjunt de la recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics».

El departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica assumirà la responsabilitat de posar en funcionament la xarxa de reserves forestals esmentada amb els mitjans pressupostaris i de personal adequats abans d'un any de l'entrada en vigor de la llei present.

Article 9. Impost ambiental sobre les activitats econòmiques

D'acord amb les previsions de l'article 39.1.a de la Llei 16/2017 de canvi climàtic, l'impost sobre les activitats econòmiques que generen gasos amb efecte d'hivernacle entrarà en vigor abans de l'1 de gener del 2026.

El cost per tona de CO₂e no serà inferior a 50€, el qual haurà de ser ajustat -mitjançant la llei d'acompanyament dels pressupostos de la Generalitat- anualment en funció del diferencial de compliment dels acords climàtics de París i de l'Objectiu 55 de la UE.

Entre els subjectes passius es consignaran explícitament les activitats relacionades amb la refinació de petroli, la petroquímica i la gestió de residus.

Article 10. Obertura de l'oferta d'FP a noves professions essencials per a la seguretat climàtica i el benestar ambiental

Sota la coordinació tant del departament d'Educació i Formació Professional com del d'Empresa i Treball, es crea –de cara a la seva entrada en funcionament complet en l'oferta educativa del 2026-2027– la família professional de «Cura i benestar ecològic», adreçada a crear llocs de treball en el procés de transició ecosocial que afavoreixi la seguretat climàtica. Reunirà –com a mínim– l'oferta en professions relacionades amb:

- l'aprofitament i conservació del medi natural, la producció agrícola ecològica, l'agroecologia i acció climàtica, la gestió forestal del medi natural, la gestió forestal urbana i periurbana
- les energies renovables, la gestió sostenible de l'aigua, l'eficiència energètica i energia solar tèrmica, la construcció sostenible
- l'alimentació ecològica i de proximitat
- la mecànica i manteniment de trens i tramvies
- la recuperació i reutilització de residus
- la seguretat i protecció comunitàries en riscos climàtics i ambientals
- el monitoratge i inspecció ambientals
- l'educació ambiental comunitària

Per al curs 2026-2027 totes les comarques i capitals de demarcacions provincials disposaran de places per al conjunt de totes aquestes opcions a fi de garantir la suficiència de joves formats en professions essencials per a la seguretat climàtica i el benestar de Catalunya.

Article 11. Solarització completa dels centres escolars i introducció de la crisi climàtica en els projectes educatius i curriculars de centre

El departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica juntament amb el d'Educació i Formació Professional en coordinació amb els ajuntaments, garantiran que tots els centres d'infantil i primària (abans de finals del 2027) i de Secundària (abans de finals del 2029) estiguin dotats de sistemes d'electricitat 100% solar i de sistemes de calefacció provinents de l'energia solar tèrmica.

Sense perjudici de l'autonomia pedagògica de centre, el departament d'Educació i Formació Professional obrirà un procés d'actualització dels Projectes Educatius i Curriculars de Centre en totes les etapes preuniversitàries perquè la totalitat dels centres docents sostinguts amb fons públics introdueixin la crisi climàtica de manera preferent i transversal.

En concret, hauran d'incorporar-hi -en iniciar el curs 2026-2027 com a màxim- la petjada climàtica de centre, la naturalització d'espais, la salut alimentària, el balanç energètic sostenible i la revisió del projecte educatiu per tal que la crisi climàtica, les seves causes i alternatives, passin a formar part central del currículum.

A fi de facilitar-ne la tasca, abans de finals del 2025, el departament d'Educació i Formació Professional proporcionarà unes directrius orientatives així com una llista de centres models que ja ho estan fent al conjunt de la xarxa educativa.

Article 12. Ampliació amb personal tècnic ambiental del catàleg de llocs de treball de les Administracions amb una població superior a 40.000 habitant

S'incorpora una disposició addicional a la Llei 26/2010, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, que diu:

«Disposició addicional dissetena: Les administracions públiques d'un àmbit superior als 40.000 habitants hauran de comptar abans de finals del 2026 amb personal suficient amb titulació de ciències ambientals, dret ambiental, mobilitat sostenible, hidrologia i salut ambiental. Tant la Generalitat com les diputacions i els consells comarcals hauran de prestar suport amb aquest personal tècnic als consells comarcals i ajuntaments amb una població inferior a 40.000 habitants per a poder

valorar amb coneixement científic la seva planificació territorial, econòmica i ecològica d'acord amb la TERACAT».

Article 13. Creació del Programa d'R+D+I de resiliència climàtica de Catalunya i aprovació dels pressupostos del carboni

Es crea el Programa d'R+D+I de resiliència climàtica a Catalunya. Queda adscrit al departament de Recerca i Universitats, el qual actuarà, com a mínim, en coordinació amb el d'Habitatge, Territori i Transició Ecològica i el de Salut. S'assegurarà la participació del Consell Universitari de Catalunya i promourà aliances amb altres programes públics d'R+D+I climàtics a Europa, la Mediterrània i arreu del món. Té com a missió el monitoratge de l'evolució de les emissions (en conjunt i per sector d'activitat) amb relació als Acords de París i amb l'Objectiu 55 de la UE; la determinació del pressupost del carboni restant a Catalunya així com els suggeriments de plans i programes d'ajustament climàtic a la vista de les millors opcions de mitigació i adaptació disponibles.

En el marc de les previsions de l'article 8.4 de la Llei 16/2017, de canvi climàtic, abans de finalitzar el 2025, el govern publicarà els pressupostos del carboni de Catalunya i la seva evolució des de l'entrada en vigor de la llei esmentada.

Article 14. Transparència de la petjada de carboni dels productes

Per tal de donar compliment a l'article 56 de la Llei 16/2017, de canvi climàtic, sobre la transparència de la petjada de carboni dels productes oferts a la ciutadania, es crea una comissió interdepartamental entre Territori, Habitatge i Transició Ecològica, Recerca i Universitats, Salut i Economia i Finances. Abans d'acabar el 2025 el govern obrirà un portal informatiu digital específic.

El govern farà pública la petjada climàtica dels productes alimentaris importats de l'estranger abans del 31 de juliol del 2026. Amb periodicitat almenys anual, les dades principals en comparació amb el de la petjada de carboni de consumir productes de proximitat o de mitjana distància (fins a 1.000 km) seran objecte de campanyes institucionals en els mitjans periodístics de màxima difusió a Catalunya a fi d'impulsar el comerç i l'alimentació de proximitat.

Article 15. Creació d'una Secretaria General de Planificació Ecològica sota l'autoritat directa de la Presidència de la Generalitat

Es crea la Secretaria General de Planificació Ecològica (SGPE), que restarà adscrita directament a la presidència de la Generalitat, com a òrgan de gestió transversal dins el govern que assegurï la màxima eficàcia a l'hora de garantir la consecució dels objectius d'acció climàtica fixats en aquesta llei, donada la diversitat i la urgència de la seva naturalesa.

La SGPE té com a missió assegurar la coherència i la supervisió de les mesures urgents d'acció climàtiques fixades en aquesta llei així com el conjunt de polítiques d'afectació ambiental. També té la responsabilitat d'iniciar i organitzar la mobilització dels departaments i els agents socials, econòmics i ecològics, de coordinar totes les negociacions necessàries i, finalment, de mesurar el grau d'assoliment de les accions empreses.

Abans de dos mesos des de l'entrada en vigor de la llei present, la Presidència de la Generalitat fixarà per decret la reestructuració organitzativa del govern de la Generalitat incloent la SGPE i nomenarà la persona que n'ostentarà la titularitat.

Article 16. Creació del Consell de Seguretat Climàtica de Catalunya

Es crearà el Consell de seguretat climàtica de Catalunya abans del 31 de desembre de 2025, amb la intenció de crear un espai comú de supervisió, de prospectiva i de propostes de prioritats d'actuació entre àmbits de treball científic. En formaran part l'actual comitè d'experts designat a l'empara de l'article 32.2 de la Llei 16/2017, de canvi climàtic, així com per tres representants de reconegut prestigi en l'àmbit de la salut ambiental i climàtica, la protecció civil i el benestar social. Igualment, tin-

drà sis membres addicionals en representació, respectivament, del món empresarial i sindical i d'associacions representatives de caràcter veïnal, pagès, ecologista i de solidaritat contra la pobresa.

El Consell de seguretat climàtica de Catalunya serà de consulta prèvia i preceptiva per part de les administracions a l'hora de proposar els marcs estratègics de referència de mitigació i adaptació prevista als articles 6 i 10 de la Llei 16/2017. En qualsevol cas, mantindrà un mínim de dues sessions ordinàries anuals.

Article 17. Creació de l'Alt Comissionat del Clima al Parlament

El Parlament de Catalunya es dotarà d'un Alt Comissionat del Clima abans del 31 de desembre del 2025. Elegida per una majoria qualificada al Ple d'entre personalitats de reconegut prestigi en la recerca sobre clima, la persona designada tindrà un mandat de cinc anys, prorrogable una sola vegada i disposarà d'oficina i serveis apropiats per a desenvolupar la seva tasca. L'Alt Comissionat lliurarà un informe anual en un debat parlamentari monogràfic davant el ple sobre l'estat de la protecció climàtica a Catalunya.

Abans de cada compareixença parlamentària anual sotmetrà l'informe a consideració dins el Consell de Seguretat Climàtica de Catalunya i en recollirà les principals conclusions de cara al debat parlamentari corresponent.

Disposicions addicionals

Primera. Diagnòstic sobre disponibilitat de m² de zona verda per habitant

En el termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica presentarà un diagnòstic de la disponibilitat dels metres quadrats de zona verda disponibles per habitant als municipis de tot el país als efectes de compliment de l'article 5.

Segona. Actualització i adequació dels tributs climàtics

Abans de sis mesos des de l'aprovació d'aquesta llei, el consell executiu de la Generalitat presentarà una proposta legislativa d'actualització i adequació a la situació d'emergència present dels tributs contemplats en la Llei 16/2017, de canvi climàtic.

Tercera. Normativa sobre construcció i seguretat climàtica d'espais escolars

En coordinació amb el d'Habitatge, Territori i Transició Ecològica, el departament d'Educació i Formació Professional aprovarà mitjançant decret una normativa catalana sobre construccions i espais escolars. El decret inclourà l'obligatorietat de la solarització i garantirà la seva neutralitat en carboni així com els nivells d'arbrat i zones obertes de protecció davant les onades de calor en nous edificis. Així mateix, la norma establirà els estàndards mínims de rehabilitació energètica i de reverdiment a garantir en tots els centres ja existents per tal que siguin implementats abans del 2030.

Quarta. Informe sobre necessitats de personal tècnic administratiu expert en protecció climàtica

El departament de Presidència presentarà públicament abans de 2026 un informe detallat de les necessitats de personal tècnic suficient especialitzat en climatologia, ciències ambientals, economia ecològica, dret ambiental, biologia, geologia, salut ambiental i agroecologia als diferents nivells administratius de Catalunya amb un abast de gestió superior a 40.000 habitants. L'informe ha d'incloure propostes concretes i territorialitzades de com garantir abans de finalitzar el 2027 que les diferents administracions disposin de capacitat tècnica adequada per informar sobre seguretat climàtica a la seva demarcació.

Cinquena. Utilitat pública i benefici de justícia gratuïta per a entitats sense ànim de lucre

A l'efecte d'afavorir el compliment d'aquesta llei, es declaren d'utilitat pública totes aquelles entitats del tercer sector socioambiental que compleixin els requisits establerts a l'article 23 de la Llei 27/2006, estatal, de regulació dels drets d'accés a la informació, la participació pública i l'accés a la justícia en matèria de medi ambient. Això comporta la seva consideració com a part afectada directa en les seves demandes davant de les administracions públiques i se'ls atorga el benefici de justícia gratuïta tant davant els tribunals penals com els administratius.

Disposicions transitòries

Primera. Moratòria de tramitació de la creació o ampliació d'infraestructures de transport fòssil

Fins a l'entrada en vigor dels Marcs Estratègics de Referència en Mitigació i Adaptació previstos a la Llei 16/2017, de canvi climàtic, així com de les revisions dels instruments de planificació relacionats a l'article 2 d'aquesta llei, per la seva elevada petjada climàtica queda congelada la creació o ampliació d'aeroports, ports, autopistes i carreteres. La moratòria afectarà també el seu procés de tramitació.

Segona. Eliminació del recurs a la compra de drets extra de contaminació per les empreses industrials i obligació de descarbonització

Atesa la gran rellevància de la seva petjada climàtica, les instal·lacions industrials fixes sotmeses al comerç d'emissions no podran comprar drets per sobre de quota anual i les hauran de reduir un 55% abans del 2030 respecte al 1990 o de la seva obertura operativa.

Consegüentment, queda també suspesa la tramitació d'ampliació de les instal·lacions existents en el cas que una avaluació ambiental pública no garanteixi la reducció del conjunt de les seves emissions d'un 55% respecte als nivells del 1990 o de l'any de la seva obertura operativa.

El departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica farà públics els informes de progressió en la descarbonització d'aquestes instal·lacions i en donarà compte anualment tant a l'Alt Comissionat del Clima al Parlament com a la Comissió de Seguretat Climàtica de Catalunya.

Disposicions derogatòries

Primera

Queda derogat l'Annex III de la llei 16/2017, de canvi climàtic.

Segona

Queden derogades les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin a allò que disposa la llei present.

Disposicions finals

Primera. Desplegament normatiu

Es faculta el Consell Executiu i els departaments de Territori, Habitatge i Transició Ecològica, de Salut, d'Economia i Finances, d'Empresa i Treball, d'Educació i Formació Professional i de Recerca i Universitats, en l'àmbit de les seves competències, per dictar totes les disposicions reglamentàries que siguin necessàries per al desplegament de la present llei. Igualment, se'ls atorga la potestat d'acordar les mesures necessàries per garantir-ne l'efectiva execució i implantació.

Segona. Habilitació pressupostària

L'afectació econòmica que eventualment produeixi aquesta llei sobre els pressupostos de la Generalitat té efectes a partir de l'entrada en vigor de la llei de pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a la data d'aprovació d'aquesta llei.

Tercera. Entrada en vigor

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al DOGC.

Palau del Parlament, 21 de gener de 2025

Laia Estrada Cañón, presidenta; Dani Cornellà Detrell, portaveu; Maria Pilar Castillejo Medina, Laura Fernández Vega, diputades, GP CUP-DT

Proposició de llei de mecenatge de Catalunya

202-00028/15

PRESENTACIÓ: GP JUNTS

Reg. 19367 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 28.01.2025

A la Mesa del Parlament

Mònica Sales de la Cruz, portaveu del Grup Parlamentari de Junts, d'acord amb el que estableixen els articles 111.b i 112 del Reglament del Parlament, presenta la proposició de llei següent:

Proposició de llei de Mecenatge de Catalunya

Exposició de motius

La proposta d'una Llei de Mecenatge a Catalunya sorgeix de la necessitat d'actualitzar el marc normatiu i fiscal per fomentar la participació privada en activitats d'interès general, promovent així una societat més solidària, culta i cohesionada. Aquesta iniciativa respon a un mandat reiterat del Parlament de Catalunya i es basa en l'experiència acumulada i aportada per la societat civil, i de manera especial per la Fundació Catalunya Cultura, que ha treballat durant anys per impulsar el mecenatge com a eina de transformació social i econòmica.

Catalunya té una llarga tradició de mecenatge i filantropia que es remunta al segle XIX. Més recentment també s'han desenvolupat des del país plataformes innovadores com Verkami o Migranodearena, que han canalitzat milions d'euros cap a projectes culturals i socials. O bé, tenim l'exemple de la Marató de TV3, capaç de moure milions d'euros cada any, gràcies a la mobilització generosa de la societat. El teixit associatiu i fundacional ha estat fonamental per vertebrar la societat catalana, fins i tot en moments crítics com crisis econòmiques o pandèmies. De fet, aquest paper rellevant de la societat civil en la tasca de construcció del país resulta un dels valors més identificadors de Catalunya.

Tanmateix, el marc legal actual no incentiva prou aquestes pràctiques. A l'Estat Espanyol, només el 2% dels impostos són gestionats directament pels ciutadans, en comparació amb el 5% de mitjana europea. Això reflecteix una manca d'apoderament ciutadà en els afers públics. A més, els beneficis fiscals existents són desiguals entre sectors: mentre àmbits com la recerca científica gaudeixen d'incentius addicionals, altres sectors com el cultural, el social, l'esportiu o el de la sostenibilitat no reben el mateix tracte.

L'experiència internacional demostra que un marc fiscal favorable pot tenir un impacte multiplicador en l'economia i la societat. França, per exemple, va incrementar significativament les donacions gràcies a reformes legislatives que van combinar